

เอกสารประกอบการสอน

รายวิชาการกำหนดนโยบายสาธารณะระดับภูมิภาคและท้องถิ่น
Policy Formulation in Regional and Local Municipal

ชื่นอารมณ จันทิมาชัยอมร

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2558

เอกสารประกอบการสอน

การกำหนดนโยบายสาธารณะระดับภูมิภาคและท้องถิ่น
Policy Formulation in Regional and Local Municipal
(MPA5304)

ชั้นอารมณ์ จันทิมาชัยอมร
(Ph.D. Political Science)

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

2558

แผนบริหารการสอนประจำวิชา

รหัสวิชา MPA5304

รายวิชา การกำหนดนโยบายสาธารณะระดับภูมิภาคและท้องถิ่น จำนวนหน่วยกิต-ชั่วโมง 3 (2-2-5)
(Policy Formulation in Regional and Local Municipal)

เวลาเรียน 15 สัปดาห์ รวม 45 ชั่วโมง

คำอธิบายรายวิชา

การกำหนดนโยบายสาธารณะระดับภูมิภาคและท้องถิ่น กลไก บทบาท และอิทธิพลของสถาบันการเมือง ระบบราชการที่มีผลต่อการกำหนดนโยบาย ตลอดจนกระบวนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ของคณาจารย์และผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาคและระดับจุลภาค กรณีศึกษานโยบายสาธารณะระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ทั่วไป

1. เพื่อให้ผู้ศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายสาธารณะระดับภูมิภาคและท้องถิ่น
2. เพื่อให้ผู้ศึกษาเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กลไก บทบาท และอิทธิพลของสถาบันการเมืองและระบบราชการที่มีผลต่อการกำหนดนโยบาย
3. เพื่อให้ผู้ศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ
4. เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจเกี่ยวกับองค์การและผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับมหภาคและระดับจุลภาค
5. เพื่อให้ผู้ศึกษาเข้าใจในกรณีศึกษานโยบายสาธารณะระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

เนื้อหาและเวลาที่ใช้สอน

บทที่ 1	บทนำ	5 ชั่วโมง
	แนวความคิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะ	
	ความหมายของนโยบายสาธารณะ	
	ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ	
	องค์ประกอบนโยบายสาธารณะ	

	ลักษณะของนโยบายสาธารณะ ประเภทของนโยบายสาธารณะ ประโยชน์ของการศึกษานโยบายสาธารณะ ปัญหาและอุปสรรคของการศึกษานโยบายสาธารณะ	
บทที่ 2	ความสำคัญและแนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะ ความสำคัญการศึกษานโยบายสาธารณะ แนวทางการศึกษานโยบายสาธารณะ นโยบายสาธารณะในระดับต่าง ๆ ของไทย ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทิศทางการศึกษานโยบายสาธารณะ	4 ชั่วโมง
บทที่ 3	แนวคิดพื้นฐานของนโยบายสาธารณะและการบริหาร รัฐกับนโยบายสาธารณะ การจำแนกนโยบายสาธารณะ วิเคราะห์โครงสร้างนโยบายสาธารณะ ความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองการบริหารและนโยบายสาธารณะ ระบบการเมือง การบริหาร สิ่งแวดล้อมของนโยบาย	5 ชั่วโมง
บทที่ 4	ทฤษฎีการตัดสินใจบนนโยบายสาธารณะ องค์ประกอบของการตัดสินใจ ทฤษฎีการตัดสินใจ เงื่อนไขการตัดสินใจ เทคนิคการตัดสินใจ ปัจจัยที่มีผลกระทบกับการตัดสินใจ ข้อผิดพลาดในการตัดสินใจ	5 ชั่วโมง

บทที่ 5	การวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ การวิเคราะห์นโยบายกับนโยบายสาธารณะ ความหมายของการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบายในช่วงต้น ๆ การวิเคราะห์นโยบายในความหมายปัจจุบัน เทคนิคต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์นโยบาย ระเบียบวิธีการวิเคราะห์นโยบาย การนำการวิเคราะห์นโยบายไปใช้ ประโยชน์ของการวิเคราะห์นโยบาย	4 ชั่วโมง
บทที่ 6	การกำหนดนโยบายสาธารณะ ลักษณะสำคัญของกำหนดนโยบาย การกำหนดนโยบายในสมัยโบราณ รูปแบบการกำหนดนโยบาย กระบวนการกำหนดนโยบาย ทฤษฎีการตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบายสาธารณะ	4 ชั่วโมง
บทที่ 7	การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติและการบริหาร ความหมายของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ กระบวนการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ปัจจัยกำหนดความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ องค์การและผู้เกี่ยวข้องในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ แนวทางการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ กลยุทธ์การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ ตัวแบบของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	4 ชั่วโมง

บทที่ 8	ผลกระทบและการประเมินผลนโยบายสาธารณะและการจัดการ ความหมายของการประเมินนโยบาย ความสำคัญของการประเมินนโยบายสาธารณะ จุดมุ่งหมายและความจำเป็นของการประเมินผล วงจรการประเมินผล ลักษณะของการประเมินนโยบาย ช่วงเวลาการประเมินนโยบาย หลักการในการประเมินนโยบาย เทคนิคและวิธีการประเมินนโยบาย กระบวนการประเมินนโยบาย ปัจจัยที่มีผลต่อการประเมินนโยบายสาธารณะ ผลกระทบของการประเมินนโยบายสาธารณะที่มีต่อสังคม ปัญหาในการประเมินนโยบายสาธารณะ แนวทางและวิธีการเพื่อการประเมินนโยบายอย่างมีประสิทธิภาพ	6 ชั่วโมง

บทที่ 9	การวิเคราะห์การกำหนดนโยบายสาธารณะ- -ระดับภูมิภาคและท้องถิ่นในประเทศไทย ความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจทั้งสามในการปกครอง ลักษณะเฉพาะของการกำหนดนโยบายของไทย บทบาทของฝ่ายนิติบัญญัติในการกำหนดนโยบายสาธารณะ กระบวนการตราพระราชบัญญัติ องค์กรในฝ่ายตุลาการ กระบวนการกำหนดนโยบายสาธารณะของไทย การกำหนดนโยบายในส่วนของฝ่ายบริหาร แบบแผนการกำหนดนโยบายสาธารณะในฝ่ายบริหาร	4 ชั่วโมง

บทที่ 10

วิเคราะห์กรณีศึกษาการกำหนดนโยบายสาธารณะในสังคมไทย
กรณีศึกษาการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540
กรณีการปรับปรุงระบบการแลกเปลี่ยนเงินตรา
กรณีนโยบายการค้าข้าว

4 ชั่วโมง

วิธีสอนและกิจกรรมกรรมการเรียนการสอน

1. ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย
2. ใช้วิธีสอนแบบสาธิต
3. ใช้วิธีสอนแบบโครงการ
4. ศึกษาเอกสารประกอบการสอน การวิเคราะห์ต้นทุน
5. แบ่งกลุ่มศึกษาเนื้อหาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักศึกษาที่เรียนรู้เร็วช่วยเหลือ
นักศึกษาที่เรียนรู้ช้า
6. ควบคุมปลายเนื้อหาและทำแบบฝึกหัดในชั้นเรียน
7. มอบหมายงานเป็นแบบฝึกหัดเป็นกรณีบ้าน
8. อาจารย์สรุปเนื้อหาเพิ่มเติม

สื่อการเรียนการสอน

1. เอกสารประกอบการสอนวิชาการกำหนดนโยบายสาธารณะระดับภูมิภาคและท้องถิ่น
2. เครื่องคอมพิวเตอร์
3. CD-Microsoft- PowerPoint presentation
4. DVD/CD และเอกสารกรณีศึกษา (Case Studies)
5. Web site ให้นักศึกษาค้นหากรณีศึกษาวิจัย/องค์กรต่าง ๆ ที่กำหนด
6. หนังสือการศึกษาความรู้ทางด้านการกำหนดนโยบายสาธารณะระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

การวัดผลและประเมินผล

1. การวัดผล ในแต่ละภาคเรียนมีคะแนนเต็ม 100 คะแนน แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้
 - 1.1 คะแนนเก็บระหว่างภาคเรียน 40 คะแนน ประกอบด้วย
 1. การมีส่วนร่วม 10 %

2. วิเคราะห์กรณีศึกษา	10	%
3. ทดสอบกลางภาคเรียน	20	%
1.2 คะแนนสอบปลายภาค	60	%

2. การประเมินผล ใช้เกณฑ์ในการให้ค่าระดับคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนนตัวอักษร	ผลการศึกษา	ค่าร้อยละ	ค่าระดับคะแนน
A	ดีเยี่ยม	86-100	4.00
A-	ดีเยี่ยม	82-85	3.75
B+	ดีมาก	78-81	3.50
B	ดี	74-77	3.00
B-	ค่อนข้างดี	70-73	2.75
C+	ปานกลางค่อนข้างดี	66-69	2.50
C	ปานกลาง	62-65	2.00
C-	ปานกลางค่อนข้างอ่อน	58-61	1.75
D+	ค่อนข้างอ่อน	54-57	1.50
D	อ่อน	50-53	1.00
D-	อ่อนมาก	46-49	0.75
F	ตก	0-45	0

แผนบริหารการสอนประจำบทที่ 1

หัวข้อเนื้อหา

1. ความหมายของนโยบายสาธารณะ
2. ความสำคัญของนโยบายสาธารณะ
3. องค์ประกอบนโยบายสาธารณะ
4. ลักษณะของนโยบายสาธารณะ
5. ประเภทของนโยบายสาธารณะ
6. ประโยชน์ของการศึกษานโยบายสาธารณะ
7. ปัญหาและอุปสรรคของการศึกษานโยบายสาธารณะ
8. บทสรุป
9. คำถามทบทวน
10. เอกสารอ้างอิง

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

หลังจากศึกษาบทนี้จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. นักศึกษาสามารถอธิบายแนวความคิดและความหมายนโยบายสาธารณะ
2. นักศึกษาสามารถบอกความสำคัญ องค์ประกอบ ลักษณะและประเภทของนโยบายสาธารณะ
3. นักศึกษาสามารถเข้าใจในประโยชน์ของการศึกษานโยบายสาธารณะ
4. นักศึกษาสามารถเข้าใจถึงปัญหาและอุปสรรคของการศึกษานโยบายสาธารณะ

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

1. วิธีสอน

1. บรรยาย ชักถามประเด็นข้อสงสัย
2. ศึกษาจากเอกสารประกอบการสอน
3. ตอบคำถามระหว่างการบรรยาย
4. สกตัวอย่างและนำกรณีศึกษาจากสถานการณ์จริงมาอภิปรายแลกเปลี่ยนในชั้นเรียน
5. บรรยายสรุปเนื้อหาเพิ่มเติม

2. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

1. แบ่งกลุ่มให้ทำกรณีศึกษา
2. นำเสนอรายงานการทำกรณีศึกษา
3. ค้นคว้าหัวข้อเนื้อหาเพิ่มเติม
4. ทำแบบฝึกหัดท้ายบท

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. เอกสารประกอบการสอนวิชาการกำหนดนโยบายสาธารณะระดับภูมิภาคและท้องถิ่น
2. Power Point ในหัวข้อที่บรรยาย
3. กรณีศึกษาทางด้านการกำหนดนโยบายสาธารณะระดับภูมิภาคและท้องถิ่น
4. หนังสือศึกษาความรู้ทางด้านการกำหนดนโยบายสาธารณะระดับภูมิภาคและท้องถิ่น

การวัดผล

1. สังเกตจากการตอบคำถาม ความสนใจในการสอน
2. ประเมินผลจากการนำเสนอรายงาน
3. ประเมินผลจากรายงานที่ให้นักศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
4. ประเมินผลจากการทำแบบฝึกหัดท้ายบท